Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 12.09.2012 www.osw.waw.pl

Władimir Putin wydaje dekret „w obronie" Gazpromu

Szymon Kardaś

11 września br. został opublikowany dekret prezydenta Władimira Putina „o środkach ochrony interesów Rosji przy prowadzeniu zagranicznej działalności gospodarczej przez rosyjskie osoby prawne". Dokument dotyczy spółek akcyjnych z udziałem skarbu państwa, znajdujących się na liście przedsiębiorstw strategicznych oraz spółek od nich zależnych.Dekret zobowiązuje spółki do uzyskania uprzedniej zgody władz federalnych Rosji w trzech przypadkach: (1) ujawniania na żądanie organów innych państw, organizacji międzynarodowych oraz struktur międzynarodowych informacji dotyczących ich działalności (poza tymi, których ujawnianie przewiduje prawo rosyjskie oraz informacjami związanymi z emisją papierów wartościowych); (2) wprowadzania zmian w kontraktach zawartych przez przedsiębiorstwa strategiczne (w tym dotyczących cen); (3) zbywania zagranicznych aktywów należących do rosyjskich przedsiębiorstw strategicznych.

Dekret przewiduje, że odpowiedni organ władzy wykonawczej (wskazany przez rząd Federacji Rosyjskiej w ciągu miesiąca od wydania dekretu) będzie zobowiązany do wydania decyzji odmownej, jeżeli ujawnienie wskazanych wyżej informacji stanowić będzie zagrożenie dla interesów gospodarczych Federacji Rosyjskiej.

Komentarz

- Dekret wydany przez Władimira Putina jest bezpośrednią reakcją na postępowanie antymonopolowe wszczęte przeciwko Gazpromowi przez Komisję Europejską (KE) i stanowi polityczną demonstrację sprzeciwu wobec działań, które – zdaniem Rosji – mogą zagrażać interesom gospodarczym rosyjskiego koncernu. Zarówno dekret, jak i wcześniejsze oświadczenia prezydenta Rosji, krytykujące decyzję KE, dowodzą tego, iż Kreml uznaje zaistniałą sytuację za spór o charakterze politycznym, którego rozwiązanie wymaga podjęcia rozmów na najwyższym szczeblu. Potwierdzają również negatywne stanowisko Rosji wobec unijnych regulacji pogłębiających liberalizację rynku gazu (szczególnie w zakresie implementacji III pakietu energetycznego).

- Dekret nie wstrzyma postępowania prowadzonego przez KE; w przypadku odmowy współpracy ze strony Gazpromu zwiększa jedynie prawdopodobieństwo wydania niekorzystnej dla niego decyzji. Wpłynie on natomiast negatywnie na pozycję negocjacyjną takich państw jak Litwa czy Polska, domagających się od Gazpromu

obniżek cen gazu w kontraktach długoterminowych (Siergiej Kuprianow, przedstawiciel Gazpromu, podkreślił, że koncern nie będzie przyznawał zagranicznym odbiorcom ulg cenowych na eksportowany gaz bez uprzedniej zgody rządu FR).

- Wydanie dekretu stanowi jedynie formalne potwierdzenie istniejącego stanu rzeczy polegającego na tym, że kluczowe decyzje dotyczące strategicznych spółek podejmowane są w Rosji na najwyższym szczeblu politycznym. Jakkolwiek bezpośrednią przyczyną wydania dekretu jest próba zabezpieczenia interesów Gazpromu na unijnym rynku gazu, to niewykluczone, że jego postanowienia będą wykorzystywane jako środek ochrony pozycji innych rosyjskich podmiotów gospodarczych działających za granicą.